

اوکراین می تواند در زمره پنج کشور اول جهان از نظر صدور تسلیحات قرار گیرد

۱. مقایسه اوکراین و روسیه از لحاظ حجم صادرات نظامی

بنابه ارزیابی «آندری کوکین» مدیر کل شرکت دولتی «اوکرسپتس اکسپورت» که سرگرم خرید و فروش انواع تسلیحات می باشد اوکراین از نظر صادرات اقلام نظامی دارای مقام پانزدهم در جهان می باشد. این کشور اصولاً تا سال ۱۹۹۶ مشغول فروش تجهیزات نظامی باقی مانده از دوران اتحاد شوروی بود؛ اما از سال ۱۹۹۶ حجم کلی صادرات کاربرد ویژه (صادرات نظامی) اوکراین بالغ بر ۱۰۰-۱۱۰ میلیون دلار شده است. باید گفت که فروش سلاحها همواره یکی از مهمترین اقلام تکمیل بودجه دولتی هر کشور صادرکننده آن بوده است. معمولاً میزان سود از فروش سلاحها ۳۰ تا ۸۰ درصد را تشکیل می دهد. آقای «زیگنیف برژینسکی» مشاور ریاست جمهوری وقت آمریکا در امور امنیت ملی اظهار نظر کرد که چنانچه روسها عاقلانه مشغول فروش سلاحها باشند، این کار در مقایسه با کلیه اعتبارات مالی و کمکهای انسانی آمریکا سود بیشتری را خواهد آورد.

روسیه از این قضاوت نتیجه گرفته است به طوری که در سال ۱۹۹۴ مبلغ کلی فروش سلاحهای این کشور بالغ بر ۱/۷ میلیارد دلار، در سال ۱۹۹۵، ۲/۷ میلیارد دلار و در سال ۱۹۹۶، ۳/۵ میلیارد دلار گردید. همچنین پیش بینی شده که در سال ۱۹۹۷ حجم ارزش سلاح فروشی تا ۴-۵ میلیارد دلار افزایش یابد.

براساس اطلاعات کارشناسان اوکراینی، اوکراین در سالهای آینده می تواند سود ۸ میلیارد دلاری را از فروش تسلیحات به خود اختصاص داده و در رده پنج کشور اول در این زمینه قرار گیرد. بنابه گفته آناتولی مینچنکو وزیر دولتی و رئیس کمیته شرکت اوکراین در نمایشگاه «آیدکس - ۹۷» به دنبال شرکت اوکراین در این نمایشگاه می توان منتظر انعقاد قراردادهای نظامی به ارزش بیش از یک میلیارد دلار بود.

کارشناسان بر این عقیده اند که بهره برداری کامل از تمام ظرفیت بالقوه مجتمع صنایع نظامی اوکراین به اندازه زیادی منوط به جلب منابع لازم ایجاد سیکل بسته تولید، بالا بردن سطح اعتبار بین المللی اوکراین به عنوان یک کشور صادرکننده مطمئن و جدی تسلیحات و اتخاذ پیشبرد سیاست عاقلانه در جهت فروش آن می باشد.

۲. امتیازات و نواقص تانک ساخت خارکف

یک امتیاز قابل توجه تانک اوکراینی در قبال معادلهای روسی آن، موتور دیزل می باشد که هر نوع مواد سوختی را مصرف می کند. این موتور در مؤسسه طراحی موتورها در خارکف طراحی شده است. روسیه تا به حال نتوانسته است چنین دیزلهایی را تولید نماید. به این دلیل به رغم مساعی جدی شرکت «روس واروژنیه» تانکهای ساخت روسیه به پای تانکهای اوکراینی نمی رسد.

یک امتیاز دیگر تانک ساخت کارخانه (مالیشف) خارکف به توازن مناسب کیفیت و قیمت آن برمی گردد. یادآوری می شود که در مسابقه ای که دولت پاکستان برگزار کرده بود تانک اوکراینی ت - ۸۰ با تانکهای ساخت چین و لهستان رقابت می کردند. محافل نظامی پاکستان از بررسی امکان خریداری تانکهای «لئوپارد - ۲» ساخت آلمان و لکلرک (فرانسه) به دلیل گران بودن آنها خودداری می کردند. برای مقایسه می توان گفت که امارات متحده عربی ۴۳۶ دستگاه تانک «لکلرک» فرانسوی را به قیمت ۳/۵ میلیارد و کویت ۲۵۰ دستگاه تانک M - ۱ (آ ۲) را به قیمت ۴ میلیارد دلار خریداری می کنند.

یکی از مشکلات فروش تانک اوکراینی غیرممکن بودن فروش پارتی های بزرگ تانکها به اقساط است. (اما پاکستان برخلاف هند با پیش پرداخت موافقت کرده است). نقص جدی دیگر مربوط به وابستگی تولیدکنندگان تانکهای اوکراینی به تجهیزات لازم ساخت روسیه در شرایط رقابت دائمی این دو کشور در بازارهای جهانی تسلیحات می باشد. قبل از هر چیزی اوکراین از روسیه توپ و سیستم نشانه روی دریافت می کند.

۳. سیکل بسته تولید

کارخانه «مالیشف» در خارکف قادر به تولید چهار هزار دستگاه تانک در سال است. برای این کار ظرفیت و امکانات بالقوه صنعتی و فنی وجود دارد. وجه دریافت شده از اجرای قرارداد با پاکستان امکان داده است تا روند تهیه مقدمات تولید تجهیزات لازم در داخل اوکراین شروع شود. مثلاً در این سال تولید سیستمهای توپ در کارخانه ماشین سازی «فرونزه» در شهر «سومی» شروع خواهد شد. آقای «والری کوزاکوف» معاون وزیر صنایع ماشین سازی و مجتمع صنایع نظامی اظهار داشت که در حال حاضر مؤسسه طراحی اوکراینی اقدام به آزمایش توپ تانک طراحی شده خود کرده است. قابل توجه است که این توپ از نظر

مشخصات فنی خود در قبال توپهای مشابه روسی برتری دارند. تولید آکومولاتورهای لازم برای تانک نیز در کارخانه باتری سازی دنیپروپتروفسک قرار است آغاز شود. (سابقاً آنها از کارخانه «سانکت پتربورگ» خریداری و وارد می شدند) دو نوع دستگاه نشانه روی از سه نوع لازم در کارخانه «فوتوپریلاو» چرکاسی تولید می شود.

۴. جایگزینی های تکنولوژی

برخی از کارشناسان اطمینان دارند که خریدن تکنولوژی ها و طرحهای حاضر از کشورهای دیگر از نظر مالی و فنی صرفه بیشتری دارد. به عنوان مثال از نظر فنی می توان گفت که سالهای اخیر یک نوع جدید دستگاه نشانه روی طراحی شده که در آن کانال بصره ای اصلاً وجود ندارد و بجای آن از کانال تلویزیون استفاده می شود. در این راستا کشورهایی مانند ژاپن و آمریکا مشهور می باشند.

می توان گفت که این عقیده دور از ذهن نیست و تازگی هم ندارد چرا که کشورهای زیادی در عرف تولید تانکهای خود از تکنولوژی ها و تجهیزات لازمه کشورهای دیگر استفاده می کنند.

اوکراین نیز به صورت آزمایشی این امکان را تجربه کرده است. مثلاً در ابوظبی یکی از تانکهای اوکراینی مجهز به دستگاه دید شب و سیستم هدایت آتش ساخت فرانسه شده بود. بنابه گفته واسیلی گورینف وزیر صنایع ماشین سازی، مجتمع صنایع نظامی و تبدیل نظامی اوکراین، این کشور قصد ندارد از ادامه همکاری های خود با روسیه منصرف شود. با این حال چنین همکاری هایی با سایر کشورهای عضو CIS و همچنین با چک اسلواکی و فرانسه نیز برقرار می شوند.

البته نباید انتظار داشت که سرمایه خارجی سریع به سوی مجتمع صنایع نظامی یک کشور، رقیب بالقوه ای جریان پیدا کند. نظریه خالی بودن خزانه دولتی دریافت سرمایه لازم برای صنایع نظامی و ماشین سازی اوکراین از طریق انعقاد قراردادهای تجاری خارجی، مطمئن ترین راه حل مشکلات به نظر می رسد.

ودلادیمیر موخین، سرپرست کمیسیون پارلمانی در امور دفاع و امنیت ملی: «من خیلی خوشحالم که به یمن قرارداد با پاکستان در اوکراین ۲۰۰ کارخانه و ۵۰ هزار نفر کارگر به کار افتاده اند.

علاوه بر این سفارشهای دیگری را دریافت کرده‌ایم. از جمله به اوکراین درخواست ۱۵-۳۰ فروند هواپیما ارائه شده و امیدواریم که کارخانه هواپیماسازی خارکف نیز به کار بیافتد. همچنین در زمینه مجتمع صنایع نظامی ۱۵۰ قرارداد مختلف منعقد شده است. کشورهای سفارش‌دهنده کشورهایمانند پاکستان و اندونزی می‌باشند».

ویکتور شولپوف، رئیس کل اداره روابط اقتصادی خارجی وزارت صنایع ماشین‌سازی: «اوکراین و روسیه دارای زیربنای حقوقی مناسبی می‌باشند که به اوکراین امکان می‌دهد از روسیه تجهیزات و قطعات مشخصی را وارد نماید. قراردادهای مربوطه در سطح دولتی منعقد شده‌اند. همکاران روسی ما علاقه‌مند به ادامه همکاری‌ها می‌باشند چراکه تداوم این کار به نفع خودشان است. البته اوکراین حق دارد با هر کشور جهان در این راستا همکاری نماید. ما مثلاً با بعضی شرکتهای فرانسوی تماسهایی داریم. به طور کلی هدف عمده سیاست خریداری تجهیزات لازمه اوکراین از خارج از ارزان بودن قیمت نهایی اقلام خریداری شده تشکیل شده است».

روزنامه دلوایاندلیا، چاپ کیف، مورخ ۱۹ مه ۱۹۹۷

سخنرانی نظربایف در دانشگاه معماری قزاقستان

رئیس جمهوری قزاقستان ضمن دیدار از محل آکادمی ساختمان شهر آلماتی و ملاقات با دانشجویان سخنانی درخصوص سیاستهای کلی حکومت قزاقستان و برنامه‌های آتی آن ایراد داشت که از جهت نکات ارائه شده و اهمیت موضوع جهت روشن شدن اذهان نسبت به سمت و سوی سیاستهای این کشور و نظارت شخص نظربایف در این خصوص، متن مذکور ارائه می‌گردد:

من همواره تلاش دارم که هر آنچه را که در کشور می‌گذرد به اطلاع جوانان برسانم. این عقیده کاملاً اشتباه است که گویا سیاستهای کشور در دهلیزهای خاموش و از سوی مقامات بالا و یا ملاقات سران شکل می‌گیرد. واقعیت زندگی، پایه سیاست ماست. ما در تاریخ کمتر نمونه‌ای داریم که در مدتی کوتاه جامعه‌ای از یک نظام اجتماعی به نظام دیگری منتقل شده